

A SOPRONI VÍZMŰ INTEGRÁCIÓS TAPASZTALATAI

Múltidézés és privatizációs tapasztalatok egy tradícióira büszke szolgáltatónál

RÁDONYI LÁSZLÓ

vezérigazgató
Soproni Vízmű Zrt.

Amikor az alapító atyák a XIX. század végén az állandósult fertőzés- és járványveszély miatt új vízforrásokat kerestek, és 1889-ben pályázatot írtak ki a vízmű megvalósítására, bizonyára hosszú időre terveztek. Flandorffer Ignác – akinek nevéhez kapcsolódik a Soproni Takarékpénztár, a Gázgyár megalapítása, a vármegye első vasútvonalának megépítése és az azóta is működő Városszépítő Egyesület létrehozása – híven családja jelmondatához („Hűségesen és kitartóan a sikerig”) átvette a vízmű megalapítására vonatkozó koncesszió minden jogát, kötelezettségét, és megakadályozta a Soproni Vízvezeték Rt. idegen kézbe kerülését. 1905-ben a város megvásárolta az rt.-től a vízművet – ekkor még szó sem lehetett a jelenleg hatályos víziközmű-törvény tulajdonosi szerkezetről szóló előírásairól –, mely azóta is közösségi tulajdonban van.

Ha feltesszük azt a kérdést, hogy mi maradt ránk abból az időből, büszkén mondhatjuk, hogy nemcsak néhány fénykép, tárgyi emlék, hanem a ma is használt öntöttvas csövezetékeken, a főtelepen és a bécsi-dombi medencén túl – mely utóbbi épületét tavaly felújítottuk – legfontosabb örökségünk a szolgáltatás tradíciója.

A társaság együtt növekedett, fejlődött a várossal és környékével, és 1993-ra beindult a 40 településen önkormányzati vállalként működő szolgáltatás, majd több mint 100 év után, 1998-tól újra részvénytársasági formában működik a vízmű.

A vezetékes vízellátás a szolgáltatási területen teljes körű, beleértve az integrált területeket is. 21 vízbázisból biztosítjuk a felhasználók számára az egészséges ivóvizet. Kútjainkból az igénybevételre engedélyezett vízmennyiség 87,1%-át termeljük ki az elmúlt esztendőben. Az értékesítés/termelés viszonyozása a módszeresen végzett beruházási, karbantartási tevékenység eredményeként kedvező (85,9%).

A társaság működési területén magas fokú a csatornázottság. Az 50 település közül 38 esetben megoldott a szennyvízelvezetés, és ezeken a településeken él az ellátott lakosság 95,6%-a, több mint 100.000 fő. A szennyvizek tisztítása 9 szennyvíztisztító telepen történik, melyeken a zavartalan működés és a szükséges tisztítókapacitások megteremtése érdekében folyamatos fejlesztéseket, bővítéseket hajtunk végre. Ennek keretében megtörtént, illetve idén megtörténik a legérzékenyebb befogadóra (Fertő tó) telepített fertőrákosi és balfi szennyvíztisztító szennyvizeinek a Soproni Szennyvíztisztító Telepre történő visszaemelése. Fontosnak tartjuk a még hiányzó települések szennyvízelvezetésének megoldását és a büki szennyvíztisztító kapacitásának növelését.

Másodlagos tevékenységként társaságunk üzemeltet 3 Sopron környéki fürdőt: a Lóvér fürdőt és Csik Ferenc uszodát, a Fertő tavi vízitelepet, valamint a Tómalom fürdőt. A sportcélú hideg vizes fürdők üzemeltetését Sopron Önkormányzatának támogatásával végezzük.

Ugyancsak társaságunk látja el Sopronban a mintegy 83 km hosszú, szétválasztott rendszerű csapadékcatorna-hálózat üzemeltetését minimális önkormányzati támogatással.

Társaságunk a fürdők idénymunkásaival együtt 291 fővel csaknem 4,5 milliárd Ft árbevételt ért el a 2014. évben. A Dunántúl északnyugati részén működő víziközmű-szolgáltatók korán felismerték az együttműködés fontosságát, és villamosenergia-beszerzésüket közösen intézik. Szerencsés helyzetet jelentett számunkra, hogy a törvényi előírások szerinti integrációs kötelezettség nem rengette meg a korábban kialakult szolgáltatási területek állandóságát, és nem okozott feszültséget sem a szolgáltatóknál, sem a tulajdonosoknál. Valamennyi társaság tisztán önkormányzati tulajdonban van.

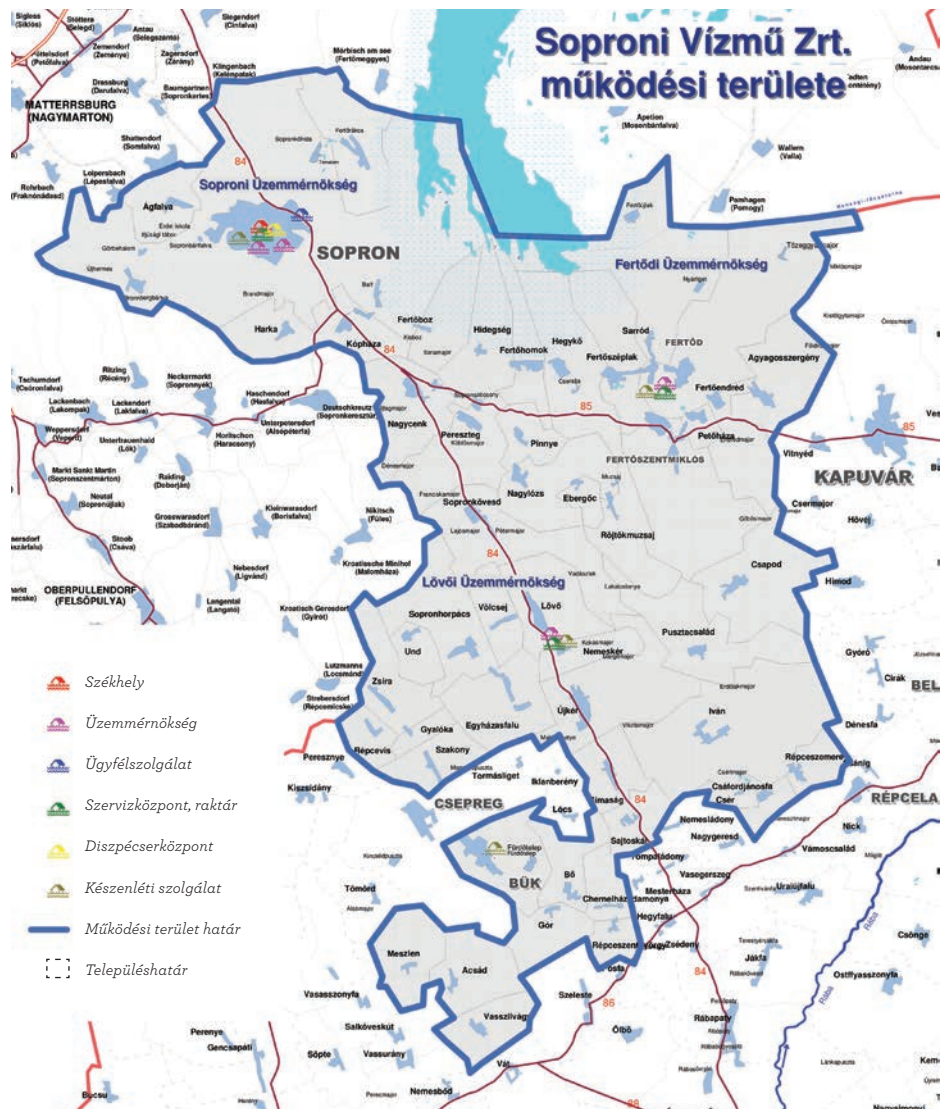
A Soproni Vízmű Zrt. nem gerjesztette a környezetében lévő 3 kisebb szolgáltató (Kemenesvíz Kft., Sárvár-Víz Kft., Bük és Térsége Vízmű Kft.) integrálódását, de már a törvény előkészítése idején minden szakmai segítséget megadott, hogy az integrálódásra kötelezett szolgáltatók és tulajdonosaik megfelelő információk alapján hozhassák meg döntéseiket. Mindhárom szolgáltató „egy anyától” származott, és évek alatt jól működő víziközmű-szolgáltatóvá vált. Mint minden „önállóvá váló gyermeknek”, voltak természetes ellenérzéseik a „hazaköltözéssel” kapcsolatban.

Az integráció során mindhárman más-más utat jártak be, hiszen a Sárvár-Víz Kft. a Vasivíz Zrt.-be integrálódott, a Kemenesvíz működési területén a Vasivíz Zrt.-t jelölték ki közérdekű üzemeltetőként, míg Bük és a környékbeli 9 önkormányzat a Soproni Vízmű Zrt.-t választotta.

A Bük és Térsége Vízmű Kft. jól működő szolgáltató volt, mely szerencsés felhasználói struktúrával rendelkezik. Az 1/3 részben lakossági és 2/3 részben ipari felhasználó egy kevésbé költségérzékeny fogyasztói szerkezetet eredményezett, ami a társaság eredményességében is megmutatkozott.

A szándékok szintjén hamar kiderült, hogy a 10 település minket választ, amit természetesen a döntéshozók még átírhattak, de legalább a szándék határozott volt.

Mi azt képzeltük, hogy kellő idő áll rendelkezésre az integráció valamennyi szükséges lépésének végrehajtásához, és a törvényi határidőkből visszszámolva határoztuk meg az integráció időtervét. A tervezés tökéletesre sikerült, de túlzás lenne azt állítani, hogy minden úgy ment, mint a karikacsapás, hiszen a meglévő és megszokott szerkezetünk

szétrombolását eredményezte az integráció. Az alábbi fontos problémák merültek fel:

- A teljes vagyoni integráció végrehajtása (a 10 település a behozott vagyonelemekkel arányos tulajdonrészt kap a Soproni Vízműben);
- Sopron Megyei Jogú Város mintegy 65%-os tulajdoni aránya 55%-ra csökken;
- Bük korábbi meghatározó szerepe 10%-ot jelent az új társaságban;
- Két megyében történő szolgáltatás;
- A külső szereplők hozzáállása;
- Természetes félelmek mindkét oldalon (vajon megérsi-e a nagy hal a kis halat);
- A munkavállalók természetes „ellenállása”;
- A mindennapi működésben adódó pluszfeladatok.

Aztán belevágtunk. Legfontosabb szempontunk az volt, hogy a döntéshez szükséges információk időben és a legjobb tudásunk szerint eljussanak a döntéshozókhoz. Soha nem sajnáltuk az ehhez szükséges időt. Ugyancsak fontos volt a munkavállalók megfelelő tájékoztatása és megnyugtatása, melynek során személyre szabottan megállapodtunk mindenkivel arról, hogy milyen területen számítunk a munkájára, hogy megőrizzük eddigi jogait, juttatásait. Menet közben sziszifuszi munkának látszott, de utólag kiderült, hogy megérte. Ezt biztosan nem csinálnánk másként, ha újra kezdenénk az egészet.

Megszülettek a szükséges döntések, és 2014. január 1-jére az integráció jogilag is lezajlott. A büki rendszerekre külön bérleti-üzemeltetési szerződést kötöttünk, és kialakultak a Sopronban alkalmazott megoldások, melyeket szerződéseinkben rögzítettünk. Leírva ez csupán néhány sor, a valóságban érzelmeket felkavaró döntések sora és egyéves munka volt.

A jogi integráció után 2014-et a működési integráció megvalósítására szántuk, ami, ha lehet, még fontosabb és nagyobb munka volt, és eredményességét a mindennapok tükrözik vissza. A működési integráció a munkavállalók számára már nagyobb feladatot, kihívást jelentett:

- Meg kellett tanulniuk a Soproni Vízmű működési rendjét;
- Meg kellett ismerniük használt dokumentumainkat, előírásainkat (gyakorlatilag egyik napról a másikra);
- Sok oktatást kellett tartanunk a napi feladatok mellett.

Ezek a feladatok megviselték a munkavállalókat mindkét oldalon, és négyen megváltak tőlünk. Úgy gondolom, hogy az integráció során itt követtük el az egyetlen jelentős hibát. Szerencsésebb lett volna, ha az

elejétől rendelkezésre áll egy állandó soproni kolléga, akihez bármilyen kérdésben lehetett volna fordulni. Ezt a kérdést úgy sikerült megnyugtatóan megoldani, hogy 3 hónapra a lövői üzemterület vezetőjét és a Vas megyei üzemigazgatóság vezetőjét megcseréltük egymással, ami mindkét félnek hasznára vált, és könnyebbé tette a működés összehangolását. Ma már elmondhatjuk, hogy a napi működésben különösebb fennakadások nincsenek. Vannak olyan feladatok, melyeket a teljes társaságnál büki kolléga végez, és a soproniak adnak szennyvízes ügyeletet a büki területen.

Egy ilyen integrációnak lehetnek-e tanulságai a teljes víziközmű-szolgáltatásra nézve? Bizonyára igen. Végigtekintve az integrációk módját úgy vélem, példaértékű volt a miénk. Ha kitekintek más integrációkra, akkor ez még inkább annak tűnik. Ha szeretném összefoglalni, az egész folyamat rezüméjét az alábbiak alkotnák:

- A teljes integráció során megőriztük a szakmaiságot;
- Nem kellett harcolnunk senkivel, még magunkkal sem;
- Nem keletkeztek felesleges feszültségek sem belül, sem a szomszédos szolgáltatókkal.

Az integráció folyamatáról szólva nem állt volna tőlem messze az a gondolat, hogy irányított integráció során alakuljon ki a szolgáltatás szempontjából optimálisnak vélt szolgáltatói struktúra még akkor is, ha a szívnemek rendkívül kedves 10 település más szolgáltatóhoz kerül.